

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSÉGYETEM ES A PEDAGÓGIAI FŐISKOLA LAPJA

II. évfolyam 12. szám

1954. június 15.

Ára 40 fillér

Egyetemeink feladatai a harmadik pártkongresszus után

Ezekben a napokban a pártsajtó hasábjain mindennaposok azok a cikkek, amelyek a kongresszus szavára feleletet adnak, a dolgozó nép feleletét. A Magyar Dolgozók Pártja III. kongresszusát egész dolgozó népünk nagy érdeklődéssel várta, bekövetkezése ennek megfelelően megmozgatta népünk legszélesebb rétegeit. Hosszú időn keresztül, előtte és utána talán még inkább, a kongresszus a fő beszédtema a dolgozók között. A kongresszusra készült fel dicső munkásoktól és a termelőszövetkezetektől, valamint egyéni leg dolgozó, a párthoz hű paraszt-ságunk. Napról-napra új, egyre szebb, nagyobb hőstettek hajtottak végre a munka frontján és üdvözlötték ezzel a Magyar Dolgozók Pártja legjobbjainak tanácskozását, a pártkongresszust. Az értelmiségi munka sajátosságainál fogva, nem hozhat időzített és mérhető, feltűnő keltő eredményeket. A kongresszuson részt vett értelmiségiek sokszor érezték, mennyivel nehezebb a kutatás, az oktatás, általában az értelmiségi alkotó munka területén kidomborítani a terveit, a rendkívüli eredményeket. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a jószándék hiányzik Egyetemünk és egyetemeink értelmiségéből arra, hogy megmutassa a dolgozó nép és nagy pártja iránti feltétlen ragaszkodását, a szocialista építés ügyével vállalt feltétlen szolidaritását. Egyetemi dolgozóink az elmúlt néhány év alatt rendkívüli méretű oktatási feladatokat oldottak meg, minden erejükkel latba vetve. Búszkák vagyunk arra, hogy egyetemünk fejlődése lépést tudott tartani a szocialista építés reá kiszabott feladatainak ütemével. Konkrétan ez azt jelenti, hogy a Szegedi egyetemen a nagylétszámú hallgató-évfolyamok kiképzése nem okozott nivó-csökkenést. Sikertől áthidalunk azokat a nehézségeket is, amelyek az oktatásmezőre a gyengébb előképzettséggel rendelkező hallgatók szakmai képzésének kimunkálása terén hárultak. A Szegedi Egyetem dolgozói úgy érzik, hogy ezzel a teljesítménnyel köszöntötték a párt kongresszusát a legmértőbb módon.

Az új szakasz a felsőoktatás minőségének javítását teszi legfontosabb feladatunkká. Pártunk III. kongresszusán a Központi Vezetőség beszámolójában Rákosi Máttyás elvtárs világosan megmondotta, hogy a júniusi kormányprogram, amely a párt alapos vizsgálódásának eredményeként született meg, megszünteti azokat az aránytalanságokat, amelyek az alsóbbfokú és a felsőfokú (értsd egyetemi) oktatás fejlesztésének üteme között fennállottak. E beszédében Rákosi elvtárs azonban arra is kétséget kizáróan rámutatott, hogy ez nem azt jelenti, mintha az egyetemen elért eredményeink megszilárdítása helyett az egyetemi feladatoknak a csökkentését tartanánk fontosnak. Más szóval: az általános iskola szükség-szerű és gyors fejlődése mellett egyáltalán nem hanyagolja el a pártunk és kormányunk az egyetemek ügyét sem. Ez az a világos útmutatás, amelyet pártunk kongresszusa hosszú időre előre útravalóul adott nekünk, egyetemi dolgozóknak.

Egyetemünkön máris jelentős lépéseket tettünk előre a hallgatók önállóbb tanulmányi tevékenysége irányában; az is bizonyos azonban, hogy egyik napról a másikra épp olyan kevéssé lehet eddig kisse túlságosan elkényeztetett hallgatóinkat a felelősségteljes és önálló munkára rávevni, mint ahogy a tanulás állandóságát, folyamatosságát sem sikerült csupán jelszavak hangoztatásával és az e tárgyban összehívott ankétok és értekezletek sokaságával megvalósítanunk. A nevelőmunka lassú építést jelent, reális számvetést a jelen helyzet nehézségeivel, hallgatóink gyengéivel, tanszemélyzetünk módszertani és ideológiai fogyatékosságaival. E tényezők figyelembevételével nem várható rohamtempóban bekövetkező fejlődés. Az azonban biztos, hogy egyetemi hallgató-ságunk maga is zömében szívesen

fogadja, ha nagyobb önállósággal tanulhat és ezen a téren még további szabadságot kell biztosítanunk neki. Az új tantervek egyik fontos feladata az volna, hogy tervgazdaságunk jelenlegi helyzetében az igényeket és a lehetőségeket felmérve, jól átgondolt, elmélyedt terv alapján folytassa egyetemi fiatal-ságunk szakmai képzését. Sajnos, a tantervek elkészítésére és megvitatására szánt idő kevésnek bizonyult ahhoz, hogy minden lényegesebb problémát meg lehessen vitatni, s hogy ezek mind teljes mértékben tisztázódjanak. Az »egyszakosság« és »kétszakosság« kérdése, az átképzés után jelenleg szaktárgyat tanító káderek hivatott és képeztetett szakkaderekkel történő pótlása sok vonatkozásban nehéz kérdéseket vet fel. A fontos az, hogy a júniusi kormányprogram eredményeképpen felszabadult vitaszellem tovább terebélyesedjék. Vonatkozik ez az oktatás módszertani kérdéseire éppúgy, mint bizonyos káderekérdésekre, és a szakképzés típusaira. Egyetemünk érzékenyen érinti bizonyos képzéstípusok átmeneti szüneteltetése. Erre az időre azonban a Természettudományi Kar máris elvállalt egy új, nagy feladatot: az országos méretben jelentkező súlyos gyógyszerhiány megszüntetése érdekében nagyobb létszámú gyógyszerészhallgató felvételét és kiképzését az alaptárgyakban.

Az új tanév felé azzal a gondolat-lal fordulunk, hogy oktató-nevelő munkánkon belül az ok és okozat közti összefüggést még szorosabba zárjuk, hallgató-ságunkat a túlzottan adatszerű tudás helyett elsősorban a tudományos összefüggések, törvények megértésére és megtanulására, valamint alkalmazására igyekezzünk rávevni.

Az egyetemi munkánkat az oktatással közel egyforma méretű és nagyjelentőségű feladatköre a tu-

dományos kutató-tevékenység és ezen túl a tudományos káderek, az utánpótlás nevelésének feladata.

Rákosi Máttyás elvtárs a Központi Vezetőség beszámolójában elmondotta, hogy a műszaki és természettudományok terén jelentős előrehaladást lát, külön kiemelte az Akadémia Műszaki és Kémiai Osztálya egyes bizottságainak tevékenységét. E pillanatban, amikor a tudományos munka országunkban jelentős százalékban egyetemi intézetekben folyik, nyugodtan állíthatjuk, hogy a Szegedi Tudományegyetem lényeges mértékben veszi ki részét az ország-építési munkájának ebből a fajtájából. Nagy Imre elvtárs nemrég elmondott beszédében sportolóink nemzetközi sikereire hivatkozva tudósítónk figyelmét is felhívta a nemzetközi vetélkedés fontosságára. A szegedi egyetem tanárai közül sokan jelentős eredményekkel járultak hozzá mind a baráti Szovjetunióban és népi demokráciákban, mind a kapitalista országokban tudományos életünk elismeréséhez. Elég talán Hetényi Géza professzornak a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának meghívására tett tanulmányútjára, Riesz és Szőkefalvi professzorok Analízis-könyvének orosz nyelvre történő lefordítására és több más professzorunk külföldi útjainak, előadásainak nem jelentéktelen nemzetközi visszhangjára emlékeztetnünk. Egyetemeink jelentős részt vállalnak az aspiránsképzésből is. Egymásután nyújtják be értékes disszertációikat fiatal kandidátusaink és nemsokára Tudományegyetemünk is színhelye lesz egy matematikai és egy kémiai disszertáció nyilvános vitájának, megvédésének. Mindezen biztató jelek azt igazolják, hogy pártunk kongresszusára egyetemeink értelmisége, dolgozói méltóképpen készültek fel, és utána annak útmu-

A szegedi Pedagógiai Főiskola nagy ünnepe

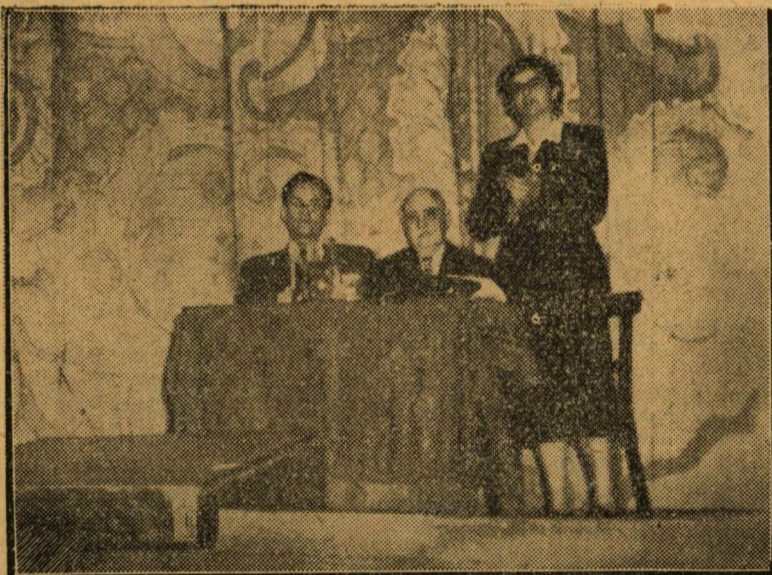
A szegedi Pedagógiai Főiskola tanárai, hallgatói, a két gyakorló iskola nevelőivel és úttörőivel együtt lelkes összefogással heteken, hónapokon át tartó önzetlen, fáradhatatlan munkával, a kölcsönös elvi és gyakorlati segítségnyújtás gazdag lehetőségeit kihasználva készültek az idén első ízben megrendezésre kerülő főiskolai nap nagy-szerű tervének sikeres megvalósítására. A szorgos előkészületek szintje az utolsó pillanatig folytak, amikor vasárnap délelőtt 11 órakor a Szegedi Nemzeti Színházban a főiskolai nap megnyitó ünnepségén fellebbent a függöny, a nézőteret zsúfolásig megtöltő közönség feszült figyelemmel és érdeklődéssel várta a hosszú munka gyümölcsének megérlelődését, az ünnepség sokatígérő, a főiskolai kultúr-munka széles területeit felölelő műsorának megkezdését.

Sok-sok vendég érkezett az ország minden részéből. Eljött Jóbóru Magda oktatásügyi miniszterhelyettes, Csukás István, a minisztérium pedagógusképző Főosztályának vezetője, s megjelentek a párt-, állami szervek, az Egyetem, a testvér-főiskolák küldöttségei is.

Az egész ünnepség közönsége meleg szeretettel fogadta a magyar zeneművészet nagy büszkeségének, Kodály Zoltánnak megérkezését, ki világhírű művének, a Psalmus Hungaricusnak a főiskolai nap keretében történő első szegedi bemutatójára személyesen is megjelent.

Lerner Károly, a Főiskola igazgatója megnyitó beszédében azokról a feladatokról szólt, amelyeket a párt és a kormány határozatait a Főiskola elé tűznek az általános iskolai tanárképzés színvonalának egyre magasabbra emelésére. A Főiskola hallgatóit sokoldalú, az egész nemzeti kultúra értékeit ismerő tanárokká akarja nevelni, ezért vált az ideai tanévben rendszeresebb a főiskola kultúr-munkája, s ez érdekesen meg érvényben először a fő-

iskolai napot. A Főiskola tanárai és hallgatói lelkesen sorakoznak fel a párt és a kormány célkitűzéseit megvalósítására, s munkájukkal harcolnak békén megvédéséért és megszilárdításáért. Befejezésül a Pedagógus Nap jelentőségéről emlékezett meg Jóbóru Magda miniszterhelyettes meleg szavak kíséretében adta át a Főiskola kiváló tanárának, Csefő Gyulának a kormány kitüntetését, a „Munka érdemrendet” 50 éves pedagógiai

Jóbóru Magda elvtársnő, miniszterhelyettes átadja Csefő Gyula főiskolai tanárnak a kormány kitüntetését, „A Munka Érdemrendet”.

(Liebmann Béja felvétele. Fény. Sző.)

és tudományos munkásságának elismeréséül, melyből 24 évet a szegedi Pedagógiai Főiskolán töltött. Majd Lerner Károly igazgató a Főiskola 3000 forintos jutalmát adta át.

Már a műsor első számában megkapó kép tárult a nézők elé. A színpadon felsorakozó 260 tagú hatalmas kórus lelkes, magával ragadó énekkel zendítette meg Liszt Ferenc: Magyar ünnepi dalát, bé-

tes, szabad életünk boldog, örömteli himnuszát Erdős János vezényletével. Majd a kórus a zenekari aknába vonult, s a színpadon színpompás ruhában a Főiskola táncgyűjtése jelent meg, a színházat Kodály Zoltán Kállai kettősének megragadó hangjai töltötték be. A méltóságteljes lassú dallam hangjaira büszkén, rártartian, de kedvesen incselkedve találkoznak össze lányok, legények, a jókedv szilaj áradására hamar átforrósodik

majd a Főiskola színjátszó együttesének bemutatkozása következett Katona József: Bánk bán c; drámájának részleteivel. A szereplők valamennyien színpadra érett alakítást nyújtottak. Az együttesből mégis kiemelkedett Somfai László keserű, lázadó magyarságú Peturbán alakítása és Bíró János Tiborcának megrázó hitelességű megelevenítése. A többi szerepekben bemutatkozó Turay Kálmán, Uborka Ferencné, Szabó Judit, Kovács Róbert, Surinya Antal és Csillik László is szép sikert arattak. Miklósy György, a Nemzeti Színház tagjának rendezői munkája nagy hozzájárulást tanúskodik. A Főiskola színjátszó együttesének megteremtése helyes kezdeményezés, már első bemutatkozásán is a várakozáson felüli szép eredmény-nyel szerepelt.

Bodai Eszter Radnóti Miklós: VII. eclógáját szavalta el, majd a műsor első részének befejező száma, Szeghy Endre, a főiskola tanárának Csodafurulya c. műve következett. Az eredetileg énekes, zenés, táncos népi játéknak most csak zenei tolmácsolását hallhattuk. Szeghy Endre műve saját gyűjtött szegedi és Szeged-környéki népdalokat dolgozott fel. A dallamok elrendezése, a Csodafurulya című népmese zenei illusztrálását szolgálja, melyben egy szegény legény egy ajándékba kapott csodálatos furulyával, amelyre mindenkinél táncolnia kell, a falu kevély bíráját végkimerültségig megtáncoltatja, majd a falu népe fog vidám, önfeléd táncba. A zenekar bevezető hangjai izzó feszültséget teremtenek, majd a kórus a szegény ember keserű sorsáról énekel. De a csodafurulya hangja előli a mult árnyait, egyre fokozódó jókedv árad szét, az utolsó tétel magával ragadó energiával, tomboló jókedvvel szólal meg. Szeghy Endre kiválóan komponált művét a kórus, lelkes, elragadó énekkel adta elő, bár a zenekarral való bizonytalan összefogás sokszor visszafogta a mű lendületét. A kórust és a szegedi Nemzeti Színház filharmonikus zenekarát Simon Albert kar-nagy vezényelte.

Foder Gábor,
a Tudományegyetem rektora

Foder Gábor,
a Tudományegyetem rektora

A műsor második részét méltón vezette be az I. sz. Gyakorló iskola úttörő énekkara Kodály Zoltán két gyermekkórusának előadásával. A „Túrót eszik a cigány” tréfás, játékos, veszekedő hangulata éppúgy, mint a „Lengyel László” a magyar történelem nagy sorskérdését, a magyarság szabadságharcait idéző mélyen drámai cselekménye egyaránt megkapó erővel szólalt meg a kis énekesek ajkán. Garamszegi József kitűnő pedagógiai és művészi gyakorlattal vezeti kórusát, méltán szereztek már elismerést, hírnevet, szerte az országban.

A műsor kiemelkedő jelentőségű száma:

Kodály Zoltán drámai erejű műve, a magyar zenekultúra leghatalmasabb alkotása, a Psalmus Hungaricus első szegedi bemutatója következett.

A Psalmus Hungaricus előadásának vállalása hatalmas feladatot rótt a Főiskola, a két gyakorló iskola énekkarára, a szegedi Kodály-kórusra. A 260 tagú együttes hónapok fáradságos előkészítő munkáját Erdős János vezetésével a nagy mű iránti lelkesedéssel, odaadó szeretettel végezte, s a szegedi Nemzeti Színház Filharmonikus zenekarának és Medgyesi Pál operanékes közreműködésével felejtethetetlen, a legmagasabb művészi igényeket kielégítő, megrázó erejű előadás született meg.

A mű átütő sikerű bemutatásában döntő része volt Ferencsik János Kossuth-díjas karnagy kiváló művészeknek, ki Kodály személyes felkérésére vállalta az együttes vezényletét. Mind az előadó együttes, mind a közönség számára élményszerű vezénylessel a mű eszmei mondanivalójának legmélyebb rétegeit tárta fel. A hatalmas kórus mindvégig méltó tolmácsolója volt a nagyszerű műnek, mely átélésével a lehető legszélesebb szín- és dí-

(Folytatás a 2. oldalon.)